

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ 12 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਰਭਾਈ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿ., ਲੁਧਿਆਣਾ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1988 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 276 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

28 ਮਈ, 1991

ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਸਟੇਟ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਐਕਟ, 1948— ਐੱਸ. 2(22), 44 ਅਤੇ 45—
ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬੱਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ—ਅਜਿਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ—ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ
ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ- ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਡਹਾਕ
ਮੁਲਾਂਕਣ- ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ-
ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸਖਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ
ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸਲ ਬੁਕਿੰਗ 'ਤੇ ਡੀਏ/ਟੀਏ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ
ਲੇਬਲ ਲਗਾ ਕੇ। ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ
ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ S. 2(22) ਦੇ ਤਹਿਤ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਹੈ। -
ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਉਜਰਤਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਲਕ ਦੇ
ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)

ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ. 45-ਏ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਨੂੰ
ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਨਰਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 44 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੇ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਵੀ
ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਿਗਮ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ

ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ 'ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

(ਪਰਾ ੭)

ਉ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਪੀ.ਸੀ.ਐੱਸ. ਜੱਜ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਮਿਤੀ 19 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ 21,978 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ *ESI* ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।

1948 ਦੇ U/s 75 (i)(g) ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਅਪ-ਟੂ-ਡੇਟ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ: ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੇ.ਐਲ.ਕਪੂਰ .

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ.ਜੀ.ਡੋਗਰਾ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1988 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 275 ਅਤੇ 278 ਅਤੇ 1990 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 500 ਅਤੇ 501 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 1990 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 500 ਅਤੇ 501 ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ, 1948 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ। 1988 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 275 ਅਤੇ 276 ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75(1)(g) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(2) 1988 ਦੇ FAO ਨੰ. 276 ਤੋਂ ਸਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਸਟੇਟ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, 2 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਦੇ ਰਾਈਡ ਲੈਟਰ ਰਾਹੀਂ, ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਰਭਾਈ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ-) ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਵਜੋਂ 21973। ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75(1)(g) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਇਹ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੱਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਕੀਮ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਚਾਰਜਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) , ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

1. ਕੀ ਈਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਏ
2. ਰਾਹਤ.

ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(22) ਤਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਏ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਿਗਮ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(22) "ਮਜ਼ਦੂਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

“ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਕਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ, ਜੇਕਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਛੁੱਟੀ, ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। , ਹੜਤਾਲ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਛਾੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-

- (a) ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ;
- (b) ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਮੁੱਲ;
- (c) ਡਿਸਚਾਰਜ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ;

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(22) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਜਰਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਸਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਬੁਕਿੰਗ 'ਤੇ 1% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ DA ਜਾਂ TA ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ DA/TA ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਚ *M/s. ਹਰੀਹਰ ਪੋਲੀ ਫਾਈਬਰਸ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਈਐਸਆਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (1)*, ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(22) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਇਆ ਭੱਤਾ, ਰਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਭੱਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਹੀਟ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਡਸਟ ਅਲਾਊਂਸ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰੋਰਕ ਭੱਤਾ' ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ., ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ 'ਘਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਭੱਤਾ', 'ਨਾਈਟ ਸ਼ਿਫਟ ਭੱਤਾ', 'ਪ੍ਰੋਰਕ ਭੱਤਾ' ਅਤੇ 'ਹੀਟ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਯੂੜ ਭੱਤੇ' ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।"

ਅਮਰੋਂਦਰ ਨਾਥ ਸੇਨ, ਜੇ. ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈੱਡੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਰੈਂਟ ਅਲਾਊਂਸ, ਰਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(I) ATR 1984 SC 1680

ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ 375

ਨਿਰਭੈ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ 1 ਏ (ਜੀ; ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.)

ਭੱਤਾ, ਗਰਮੀ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਯੂਤ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਭੱਤਾ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਸਾਢੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਸਟੇਟ ਇਨ ਸਰੈਂਸ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਜਰਤ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(6) ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸਲ ਬੁਕਿੰਗ 'ਤੇ ਡੀਏ/ਟੀਏ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕਰਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸਖਤੀ। ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(22) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ. ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਮਜ਼ਦੂਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ;

(7) ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਮਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਏ ਦੁਆਰਾ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

-

"ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। -(1) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨ, ਭਾਗ 44 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 45 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ।

(੭) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਗਮ ਦੇ

ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 45 ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(a) v. ਜਾਂ

(b) ਸੂ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) oi ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਤਤਕਾਲ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਓਟਨਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਏ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਰਾਇਲ ਟਾਕੀਜ਼, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਵਿ. ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਹਿੱਲ ਫੋਰਟ ਰੋਡ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (2) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੁਣ ਐਡਹਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਡਾ: ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ
(ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਲਿਬਰਹਾਨ, ਜੇ.)

377

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਧਾਰਾ 45-ਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, - ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।"

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1988 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 275 ਅਤੇ 276 ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 1990 ਦੇ FAO ਨੰਬਰ 500 ਅਤੇ 501 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

(ਪੂਰਾ ਬੈਚ)

ਐਮਐਸ ਲਿਬਰਰਾਨ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ.ਕੇ. ਝਾਂਜੀ ਜੇ.ਜੇ.

ਡਾ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4970

12 ਜਨਵਰੀ, 1993

(1) ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵੋਲ. II—ਰਿਸ. 2.2 (a) (b) (c), 9.9, 9.14 ਅਤੇ 9.16— ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਐਕਟ, 1871—S. 1.1—ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ— ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ— ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ—ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਡਰਿੰਕ ਪੈਂਡੈਂਸੀ 'ਤੇ - ਹੋਲਡ, ਰਾਜ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। - ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਰ ਰੀਰੀਅਲ ਲਾਭ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਘਟੀ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ